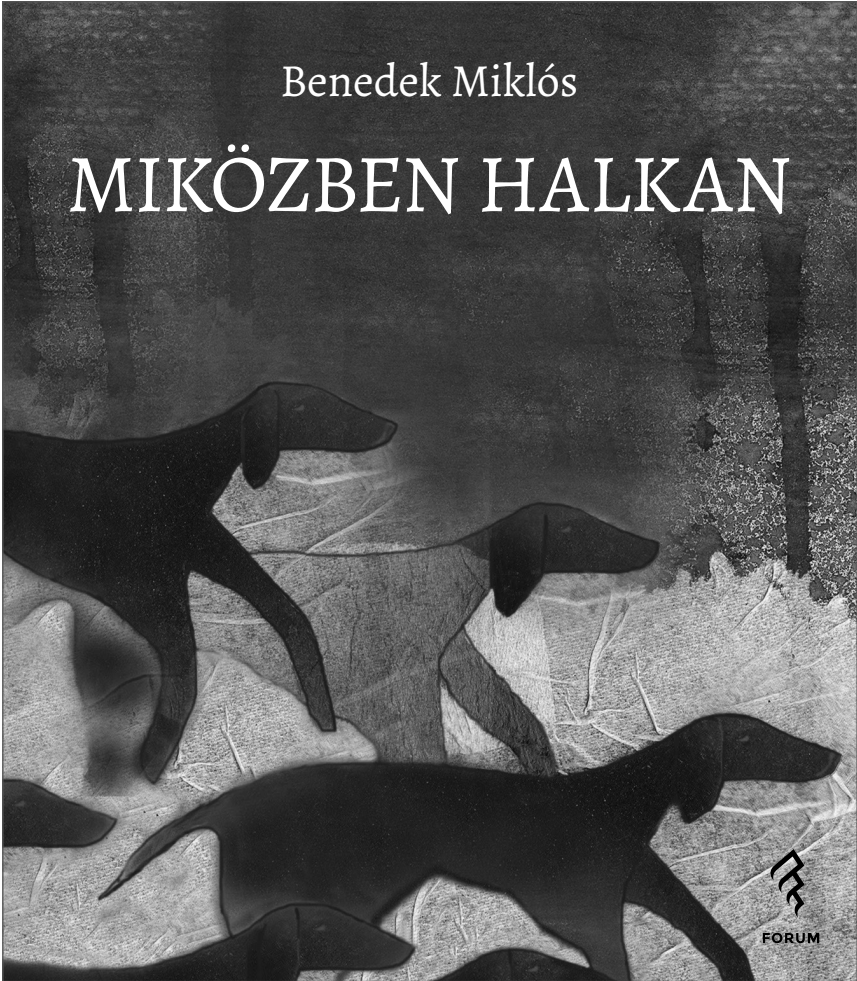

Benedek Miklós

MIKÖZBEN HALKAN

Benedek Miklós új verseskötete szervesen kapcsolódik az előző kettőhöz, tematikai, motivikus és formai összefüggések nyomán. Ugyanakkor sokban el is tér azoktól: az új versnyelv sokkal határozottabb hangon szól. Ez a határozottság leginkább a rövid, tömör mondatoknak köszönhető. Úgy is fogalmazhatunk, hogy Benedek kidolgozott egy sajátos verses mondattant. Ezek a mondatok nem az üzenet közvetlen, transzparens, reflektálatlan közvetítésére vállalkoznak, hanem sokkal inkább a hangulatteremtés, a költői erővel való takarékoság, a visszafogottság, a finom mértéktartás szabja meg a keretüket. A költemények atmoszférája titokzatos, sejtelmes. A ki nem mondott, illetve a befejezetlenül hagyott történettörédek képezik a könyv tematikai láncolatait. A nyelv mentes mindenféle cikornyától, felülstilizálástól: minimalista radikalizmus. A kötet ezt az atmoszférikus poétikát már a címben is jelzi: a *Miközben hal-kan* a köztes állapotra utal, a felszíni történések alatt meghúzódó időtlen, hol traumatikus, hol sóvárgással teli pillanatokra.

Benedek önkényes központoszása, avantgárd mondatot használ, a mondat végén lévő pont szimbolikus erejére helyezi a hangsúlyt. A veszők, a kettőspontok, a gondolatjelek sehol, ezáltal vált nyomatékosabbá a mondatvégi csend. A mondat lírai energiája így koncentráltabbá és a visszafogás által sűrűbbé, töményebbé formálódott. Ez a fajta mondatpoétika alkalmassá válik arra is, hogy a prózai történetek lírai sűrítettségben artikulálódjanak. Ám félreértés ne essék: ez nem próza, hanem ízig-vérig költészet.

(Orcsik Roland)

FERIÉK

Amikor úrhajósokról álmodtam
mindegyik úgy nézett ki mint a Feri apja.
Mentolos cukorkát adott a többi úrhajós szájába
és szőlősírral kente be az ajkukat
ami a hosszú út során rendszeresen kiszáradt.

A Feri apja egy ideig Budapesten dolgozott.
Egyszer az egyik szemafornál
éppen a Friderikusz mellé állt.
Intett neki
de az csak a lámpákat nézte.

A Feri apja kosárlabdapalánkot szerelt
a házuk falára
közvetlenül a villanyóra fölé.
Csak egyszer játszottunk
mivel megtámadott a kutyájuk
amikor el akartam venni Feritől a labdát.

A Feri anyja készítette az első melegszendvicset
amit ettem.

Vékony kenyéren ujjnyi vastag sajtréteg volt.

Náluk ettem először zserbót is.

A Feri egyszer kölcsönadott egy cédét

amit hazafelé menet eltörtem.

Azt hazudtam hogy elveszítettem.

A Feri egyszer eljött és megtalálta a kettétört lemezt.

Ki kellett fizetnem az árát.

A Feri nővére mindig szépen mosolygott.

Minden fiú hangosan köszönt neki és integetett
amikor meglátta az utcán.

Én nem mertem szólni hozzá.

Ha kérdezett csak a körmömet babráltam.

A Feri negyedik után másik városba költözött.

Azóta nem láttam.

MÖGÉM LOPAKODOTT

A padlót bámultam
meg a rajta lévő repedést.
Egy lány mosolyát mintázta.
Hallottam ahogy felkacag.
Valaki mögém lopakodott.
Befogta a szemem.
Ugye tudod ki vagyok kérdezte.
Igen válaszoltam.
A szorítás enyhült
nevetve elpárolgott.
A szemem könnyes volt.
Feri belém csípett.
Újra a repedést láttam.
A női vécé felől nevetés hallatszott.
Feri elszaladt.
Táskáját a fal tövébe dobta.

TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS

A legtöbben Fekete Péternek szólítottak
téged pedig Sziverinek.
Futottunk a kivilágítatlan utcán.
Azt hitték
valamiféle fennkölt ábrándokat
kergetünk
pedig alig húsz perce keltünk fel
egy kocsmasztal mellől
és mindenféle előzetes
egyeztetés nélkül
futni kezdtünk
miközben erősen szorítottuk egymás kezét.

(A nevemet onnan kaptam
hogy részegen fekete filccel keresztetket
rajzoltam az arcomra
te pedig azért lettél Sziveri
mert állandóan náthás voltál
és az orrod mindig taknyos volt.)

Futottunk.
Arról kezdte beszélni
hogymilyen érzés lenne
így futás közben megdugni
néhány részeg egyetemista csajt.
Szemérmesen elfordultam
és inkább a fákra figyeltem
amelyek mellett elsuhanunk.
Az arcom elé toltad a sajátodat
és kiöltött nyelvedet kígyóként mozgattad
miközben magas hangon nyögést imitáltál
én pedig csak az útra koncentráltam
nehogy elessünk
hisz épp egy meredek lejtőn futottunk.
Lépteink természetellenesen hosszúra nyúltak.
Kedvem lett volna
öklömmel a pofádba vágni
vagy egy utcakővel szétverni
a fejed
de inkább még nagyobb
sebességre kapcsoltam.
Eléd kerültem
és húztalak magam után.
Már napok óta lefelé rohantunk
amikor azt vettem észre
hogya lejtő egyre enyhébb

egyre nehezebb a tempót tartanunk
és rájöttem
hogy innen már nincs Telecskai-dombok
innen csak a sima semmi terület
és a Dunáig még fákkal sem fogunk találkozni.

A DIÓFA ALATT

A diófára próbáltuk feldobni
de mindig visszaesett
még mielőtt elérte volna a megfelelő vastagságú ágat.

Csomót kötöttünk a végére.

Feldobtuk.

Három próbálkozás után

negyedszerre sikerült.

Szépen átszállt az ág felett.

A másik oldalon lassan leeresztettük.

Ezután gondoltuk meg magunkat.

A kötelet feltekertük

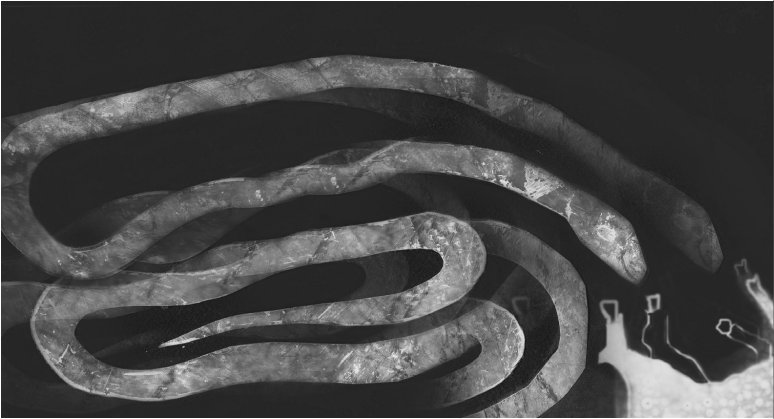
és meggyújtottuk a lehullott faleveleket.

A FEKETICSI ANAKONDA

(Cáfolat Fenyvesi Ottónak)

Feketicsen volt anakonda.
Csak igyekeztünk titokban tartani.
A kishegyesi búcsúban vettük ahova biciklivel mentünk át.
Egy zacskóba raktuk az akkor alig másfél méteres kígyót a zacskót meg egy
hátizsákba.

Egy használaton kívüli disznóólba költöztettük.
Etettük csirkével kacsával.
Libát is loptunk és elébe dobtuk.
Kóbor kutyát is fogtunk neki. Sőt egyszer egy kiskecskét is.
Az anakonda csak evett és evett.
Később apa valamit megsejtett és egyik este kicsempésztük az ólból.
Ekkor már több mint három méter hosszú volt.
Egy penészes borospincében talált új otthonra.
Állandóan éhes volt nem tudott betelni.
Hívtunk egy olasz vadászt aki fürjekre vadászott és ő örömmel lelőtte.
A húsát eladtuk a halászcárdának.
Fényó halászcárdájában sohasem ettek finomabb halászlét.

MEGKOMOLYODIK

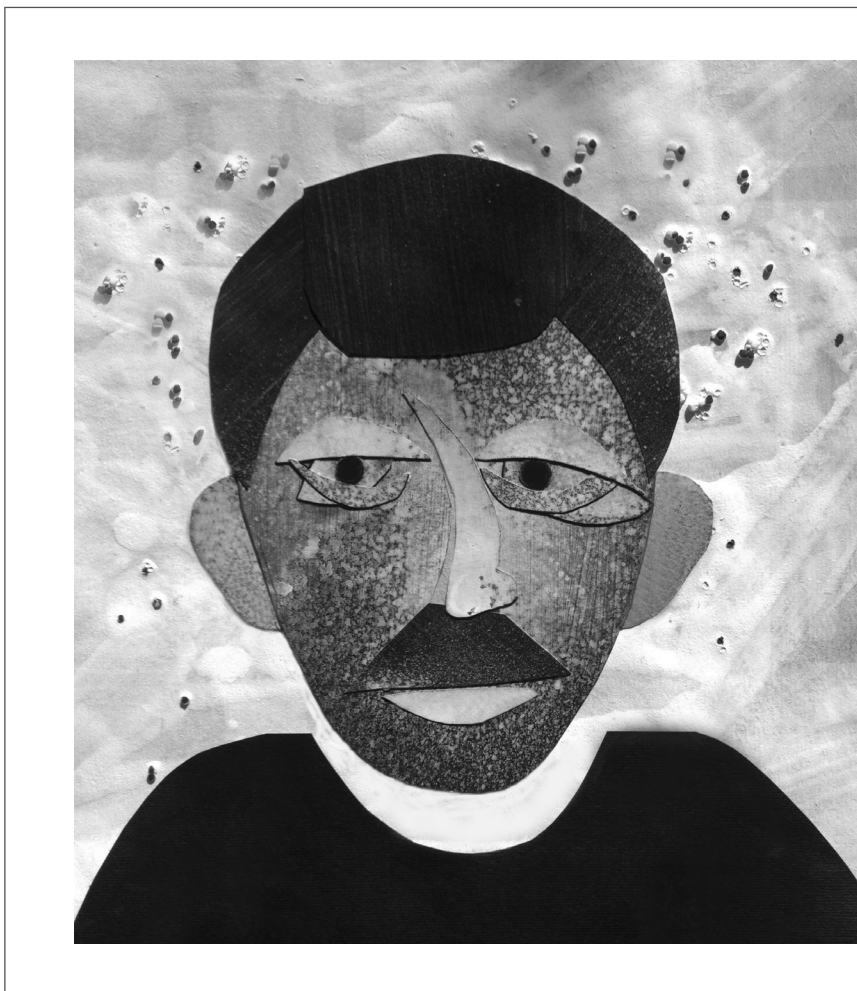
Az ablakból egy mézeskalácsházra látni.
A banya minden reggel körbejárja az épületet.
Amikor hátat fordít lefényképezem.
A képet elküldöm Ferinek.
Feri sokáig nézegeti.
Nem ismeri fel a banyát.
Megírom neki.
Erre visszaír hogy hagyjam a hülyeségeimmel
tanulnia kell.
Ferinek három intője lett félévkor.
Korábban sokat röhögtünk a banyán.
Feri most komoly.
Tegnap sem jött szánkózni.
Látom hogy elérhető
mégsem ír vissza.
Ma délután nem hívom
a hó úgysis elkezdett olvadni.

APA ÉS A DARAZSAK

Apa feje körül darazsak röpködtek.
Anya riadtan sikoltozott.
Apa csak nevetett.
Anya el akarta hessegetni a darazsakat.
Apa azt mondta hagyd nekik is kell valami szórakozás.

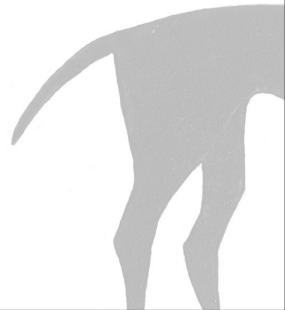
Aztán este apa elmesélte nekünk mi történt.
Aztán anya azt mondta hogy apátok sem normális.
Aztán apa elmesélte hogy nem ez volt az első ilyen eset.
Aztán anya azt mondta hogy minden ilyen esetben a szívroham kerülgeti.

Apa időnként zümmögő hangokat ad ki és úgy járkál fel-alá.
Anya ilyenkor rosszallóan csóválja a fejét.
Apa csak azért is még hangosabban zümmög.
Anya csendben figyelni ahogy apa a fülünkhöz hajol és zümmög.

Apa beteg lett.
Anya csendben sírdogált az ágya szélén ülve.
Apa halk szuszogását nem lehetett hallani a legyek zümmögésétől.
Anya időnként kicserélte a vizes borogatást apa homlokán.

A darazsak az ablak körül röpködtek.
Ferivel fogtunk egy botot és levertük a fészüket.

ÉGŐ BOKOR

Júliusban felgyújtotta
a kiszáradt vadrózsabokrot.
Az ablakból néztük
ahogy összegyűrt újságpapírt
tesz az ágak közé
majd gyufát gyújt
és a legelső papírhoz nyomja a lángot.
Anya eltolt az ablaktól
és behúzta a függönyt.
Este felolvasott.
Úgy tettünk mintha figyelnék
azután megjátszottuk hogy alszunk.

Éjszaka kimentünk
és egy vödörbe
szedtük a hamut
és az üszkös fadarabokat.

A RÉGI MALOMNÁL

Józsi évek óta a régi malomban lakott.
Az emberek rendszeresen vittek neki ételt.
Néha felfogadták keressen egy kis pénzt is.
Kukoricatöréskor a Zsidó munkásai leitatták.
Dülöngélve indult haza.
A hídtól nem messze elesett.
Ferivel odamentünk és az árokba gurítottuk.
Feri meggyújtott egy szál cigit és Józsi kezébe rakta.
Józsi magában motyogott.
A kabátja ujjá hozzáért a parázshoz.
Füstölni kezdett majd lángra kapott.
Megijedtünk és hazarohantunk.

Józsi hat napig volt kórházban.
Amikor hazajött Ferivel ketten voltunk az utcán.
Nem köszönt.
Két nap múlva felakasztotta magát.

FORRADALMASÍTJUK

Il faut cultiver notre jardin

Ferivel forradalmat játszunk
a vakondtúrások mellett a kertben.

Eltüntetjük a tél nyomait
rendbe tesszük a salátaágyásokat
borsót szórunk a frissen ásott földbe.

Forradalmasítjuk a forradalmat.

Csendben ülünk.
A zászlókat magunk alá gyűrjük.
Az ágak lengését nézzük.

Az aktivisták házról házra járnak.
Megnyomják a csengőt.
Kutyaugatás.
Kíváncsi tekintetek.
Kinyújtott kezek.

Ha kell felejtünk.

